

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2014. január 9. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A folytatólagosan elkövetett csalás büntette és más bűncselekmény miatt **a vádlott** ellen indított büntetőügyben a **Kecskeméti Törvényszék** 2013. április 29. napján kihirdetett **3.B.322/2010/176.** számú ítéletét

m e g v á l t o z t a t j a :

A vádlott cselekményeit

5 rendbeli - kettő esetben folytatólagosan, egy esetben kísérletként elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, kettő esetben (3) bekezdés b) pont, három esetben (4) bekezdés b) pont],
2 rendbeli befolyással üzérkedés büntettének [Btk. 299. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés a), b), c) pont]

minősíti.

A vádlottal szemben **szabadságvesztést tekint kiszabottnak.**

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata **börtön.**

A vagyonekbevételek összegét **10.810.000.-(tízmillió-nyolcszáztízezer) Ft-ra felemeli.**

A vádlott feltételes szabadságra legkorábban a büntetés **kétharmad** részének kitöltését követő napon bocsátható.

Az 1. sz. magánfél részére fizetendő polgári jogi igény összegét **3.640.000.-(hárommillió-hatszáznegyvenezer) Ft-ra,** az ez után fizetendő eljárási illeték összegét **218.400.-(kettőszáztizennyolcezer-négyszáz) Ft-ra,**
a 2. sz. magánfél részére fizetendő polgári jogi igény után lerovandó eljárási illeték összegét **6.000.-(hatezer) Ft-ra leszállítja.**

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **helybenhagyja** azzal, hogy a fogvatartás helyének a feltüntetését mellőzi.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült **12.400.-(tizenkettőezer-négyszáz) Ft** bünyügyi költség megfizetésére az államnak, a Kecskeméti Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

A törvényszék a vádlott bűnösségét csalás büntetében [Btk. 318. § (1) bekezdés (2) bekezdés c) pontja, (4) bekezdés b) pontja], csalás büntetében [Btk. 318. § (1) bekezdés és (5) bekezdés b) pontja], folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 318. § (1) bekezdés és (6) bekezdés b) pontja], folytatólagosan elkövetett hivatali befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 256. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a), b) és c) pontja], valamint folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 318. § (1) bekezdés és (5) bekezdés b) pontja] és csalás büntetének kísérletében [Btk. 318. § (1) bekezdés és (5) bekezdés b) pontja] mondta ki.

Ezért a vádlottat halmazati büntetésül 5 év börtönre, 5 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte és 9.140.000,- Ft-ra vagyonelkobzást rendelt el.

Kötelezte 2. sz. magánfél részére 500.000,- Ft, az államnak pedig 30.000,- Ft eljárási illeték, 3. sz. magánfél részére 1.200.000,- Ft, annak kamata és az államnak 72.000,- Ft eljárási illeték, 4. sz. magánfélnek 190.000,- Ft, az államnak pedig 15.000,- Ft eljárási illeték, 1. sz. magánfél részére pedig 5.200.000,- Ft, annak kamata és az államnak 302.400,- Ft eljárási illeték megfizetésére, a megítélteket meghaladóan előterjesztett polgári jogi igények érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Rendelkezett a bűnjelekről és a bünyügyi költséget teljes egészében a vádlottra terhelte.

A törvényszék ítélete ellen a vádlott és a védő fellebbezett. A vádlott ennek okát és célját nem jelölte meg, védője viszont alapvetően enyhítés érdekében fellebbezett. A fellebbezését később írásban részletesen indokolta, végül a nyilvános ülésen elsősorban az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodsorban a fő- és mellékbüntetés enyhítése érdekében tartotta fenn fellebbezését.

A Szegedi Fellebbezési Főügyészség a tényállás kismértékű kiegészítését és helyesbítését, a III./1. - 4. alatti cselekményeknek kizárólag folytatólagosan elkövetett hivatali befolyással üzérkedés büntetteként minősítését, a vagyonelkobzás 9.410.000.- Ft.-ban való megállapítását és a bűncselekmények elbírálására a 2012. évi C. törvény alkalmazását, a 1. sz. magánfél részére megítéltet meghaladó polgári jogi igény

érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítását, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A védelmi fellebbezések alaptalanok, a fellebbviteli főügyészség módosított indítványa túlnyomórészt alapos.

Eljárási szabálysértést vétett az elsőfokú bíróság amikor 1. sz. magánfél sértettnek a Be. 82. § (1) bekezdés b) pontjában szabályozott részleges mentességi jogot biztosított a vallomás megtétele tekintetében.

A tanút ugyanis ez a jogosultság nem illette meg, miután az ellene indult büntetőeljárást a Be. 190. § (1) bekezdés f) pontja alapján az ügyészség megszüntette [Be. 82. § (4) bekezdés b) pontja].

Tekintve azonban, hogy a tanú a figyelmeztetés ellenére nem élt a mentességi jogával és minden kérdésre válaszolt, az eljárás szabálysértés csupán viszonylagos, ezért azt a másodfokú bíróság csak jelezte.

Ezen túlmenően olyan lényeges eljárás szabálysértés nem valósult meg az elsőfokú eljárás során, amely az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését indokolta volna.

Az elsőfokú bíróság tényállás -felderítési kötelezettségének eleget tett, a beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességében is kellő elmélyültséggel megvizsgálta, megfelelően számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el, melyeket miért nem. Indokai meggyőzőek, logikusak és megfelelnek az iratok tartalmának is. A bizonyítási indítványok elutasításának indokaival sem maradt adós az elsőfokú bíróság, így a kizárólag a bizonyítékok mérlegelésén keresztül a tényállást támadó és felmentést, illetve hatályon kívül helyezést célzó fellebbezések nem vezethettek eredményre. Irányadó abban ugyanis a törvényen alapuló, állandósult ítélkezési gyakorlat, hogy megalapozott elsőfokú tényállás esetén nincs törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő értékelésére a felülbírálat során.

A tényállás megalapozottsága alól csupán kismértékű kivétel volt tapasztalható [Be. 351. § (2) bekezdés b) pont 2. fordulata és c) pontja], melyet a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja szerint az iratok egybehangzó tartalma alapján a következők szerint küszöbölt ki a tényállás kiegészítésével illetve helyesbítésével:

Mellőzte a vádlott személyi körülményeire vonatkozó megállapítások kapcsán az iratokra mint bizonyítási eszközre történő utalást, mert az nem a tényállás része, ugyanakkor a személyi körülményeket kiegészítette annak megállapításával, hogy a vádlott sclerosis multiplex megbetegedésben is szenved, továbbá gyermeke autista.

A Debreceni Járásbíróság a 38.Bk.370/2013/2. számú ítéletével, amely a Debreceni

Törvényszék 18.Bkf.559/2013/2. sz. határozata folytán 2013. szeptember 19. napján emelkedett jogerőre, összbüntetésbe foglalta a Kecskeméti Városi Bíróság 11.B.2002/2001/12. számú ítéletével kiszabott kettő év börtönt, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 15.B.IX.20941/2003/18. sz. ítéletével kiszabott nyolc hónap börtönt és a Debreceni Városi Bíróság 28.B.2255/2002/43. sz. ítéletével, illetve a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 3.Bf. 619/2004/11. sz. határozatával kiszabott egy év nyolc hónap börtönt. A vádlott jelenleg az így összbüntetésként megállapított kettő év hét hónap szabadságvesztését tölti.

2. sz. magánfél a polgári jogi igényét 2012. április 16. napján 700.000,- Ft-ra terjesztette elő.

3. sz. magánfél 2009. július 3. napján a nyomozás során terjesztette elő 1.200.000,- Ft-ra a polgári jogi igényét, majd a tárgyalási szakban 2012. szeptember 10. napján azt a késedelmi kamatköveteléssel felemelte.

4. sz. magánfél 2012. november 14. napján terjesztette elő 200.000,- Ft-ra a polgári jogi igényét, a kamatkövetelésre nem nyilatkozott.

1. sz. magánfél 2009. július 3. napján a nyomozás során 15.000.000,- Ft-ra terjesztette elő a polgári jogi igényét, majd a tárgyalási szakban 2012. április 16. napján azt leszállította 14.450.000,- Ft-ra, melybe a kamatot is bennfoglalta.

A másodfokú bíróság a jogtalan előny kérésére és elfogadására, a jogtalan haszonszerzési célzatra, a sértettek szándékos tévedésbe ejtésére és tévedésben tartására vonatkozó megállapításokat az egyes tényállási pontokból a jogi indokolásba utalta, mert azok természetüknél fogva odatartoznak, miután nem tények, hanem jogkövetkeztetések.

A tényállás III. pontjában írtakat akként helyesbítette az ítélőtábla, hogy a vádlott 1. sz. magánfél sértettől mindösszesen 14.450.000 Ft-ot. vett át, ebből 10.810.000,- Ft-ot vesztegetési céllal, 3.640.000,- Ft-ot pedig a pályázatok elkészítéséért,

Az 1. sz. magánfél ellen indult büntetőeljárást a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség még a nyomozás szakaszában megszüntette (nyomozati irat II. kötet 26. lapszám). A fentiek szerint kiegészített és helyesbített tényállás most már mindenben megalapozott, így irányadóvá vált a felülbírálat számára.

A megalapozott tényállásból okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségére és ítélete meghozatalakor hatályos törvényi állapothoz képest túlnyomórészt helyesen is minősítette azokat.

A minősítés során azonban tévedett, amikor a történeti tényállás I. pontjában leírt csalási cselekményt annak ellenére nem minősítette folytatólagosan elkövetettnek, hogy annak törvényi feltételei mindenben fennállnak. A vádlott ugyanis 4. sz. magánfelet egységes elhatározással, rövid időn belül két ízben ejtette tévedésbe a tényállásban rögzítettek szerint, ezért a cselekmények a folytatólagosság egységébe tartoznak.

A III. pontban írt cselekmények esetében ugyancsak tévedett, amikor az egymással látszólagos alaki halmazatban álló befolyással üzérkedést és a csalást halmazatban megállapította.

A befolyással üzérkedés bűncselekménye ugyanis speciális a csaláshoz képest, így azon esetekben, amikor egy cselekménnyel, csalásszerű magatartást megvalósítva meríti ki a befolyással üzérkedés speciális diszpozícióját az elkövető, kizárólag ez utóbbi bűncselekmény állapítható meg a terhére (konszumpció), a két bűncselekmény egymással csak látszólagos alaki halmazatban áll.

Egészen más a helyzet azon esetekben, amikor anyagi halmazat valósul meg, vagyis több cselekménnyel valósítja meg a több bűncselekményt az elkövető. Ezen esetekben a befolyással üzérkedés értelemszerűen nem konszumpálja a vagyon elleni bűncselekményt, s mindkettő bűncselekményt meg kell bűnhalmazatban állapítani.

Ebben a körben tehát nem osztotta a fellebbviteli főügyészség indítványát az ítélőtábla, amely szerint minden esetben beolvastja a befolyással üzérkedés bűncselekménye a csalási cselekményt; ez az álláspont kizárólag alaki halmazat esetén helytálló.

Az ítélőtábla megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a befolyással üzérkedés bűncselekménye tekintetében tévesen állapította meg a folytatólagosságot. A befolyással üzérkedés bűncselekményének halmazata ugyanis a korrupciós ügyek számához igazodik, s így az ugyanazon ügyben ismételten történő többszöri előny kérése vagy elfogadása akár több ügyfélről is; természetes egységnek minősül (Kommentár a Büntető Törvénykönyvhöz, Complex Kiadó Budapest 2013. 623. oldal).

Ebből következően az e pontban megállapított, két eltérő pályázathoz kapcsolódó befolyással üzérkedés a többszöri előny kérése, illetve elfogadása ellenére is mint önmagukban természetes egységek, a korrupciós ügyek számához igazodóan kettő rendbelinek minősülnek. Az ezek mellett csak a pályázatíráshoz kapcsolódóan átvett pénzösszegekre nézve azonban az ugyanazon sértett sérelmére rövid időközökben többször megvalósított csalás már folytatólagosan elkövetettnek minősül.

A jogi indokolás körében a másodfokú bíróság a hivatalos személy fogalmát meghatározó Btk. 459. § (1) bekezdés 11. k) pontjára is utal, tekintettel arra, hogy a vádlott által hivatkozott minősége (a Vám- és Pénzügyőrség magas rangú tisztje) és az, hogy az általa megjelölt Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a kormányzat központi hivatala, megteremtik annak megállapítását, hogy a vádlott hivatalos személynek adta ki magát és hogy hivatalos személy megvesztegetésének látszatát keltve követte el a cselekményét.

Ezen túlmenően felhívta az üzletszerű elkövetés fogalmát értelmező, a Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontját is.

A másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészség álláspontjával egyetértve azt állapította meg, hogy az elbíráláskor hatályos büntető törvény alapján a vádlott cselekménye enyhébben bírálendő el, s ezért az alkalmazandó.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2013. július 1. napjával hatályos 2012. évi C. törvény 38. § (1) bekezdése és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény szerinti súlyosítási tilalom összevetése az 1978. évi IV. törvény feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezésével ugyanis azt a következtetést alapozta meg a másodfokú bíróság számára, hogy a büntetési tétel középértékének irányadóságára vonatkozó doktrína [Btk. 80.§ (2) bekezdése] ellenére is a 2012. évi C. törvény rendelkezései alapján kell a bűncselekményeket elbírálni (Kúria 4/2013. BKv.).

Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, a vádlott cselekményeit a kifejtetteknek megfelelően az elbíráláskor hatályos törvény szerint (2012. évi C. törvény, a továbbiakban: Btk.) minősítette:

A történeti tényállás I.-V. pontjaiban leírt cselekményeket öt rendbeli a Btk. 373.§ (1) bekezdés 1. fordulatóba ütköző, de a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel kettő esetben (a tényállás I.- II.pontjai) a (3) bekezdés b) pontja, három esetben pedig a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő és büntetendő, kettő esetben (tényállás I. és III. pontja) a Btk. 6.§ (2) bekezdése szerinti folytatólagosan, egy esetben (tényállás V. pontja) a Btk. 10.§ (1) bekezdése szerinti kísérletként elkövetett csalás büntetendő; a tényállás III./1, 3., és III/4. alatti cselekményeit (a korrupciós ügyek számához igazodóan) kettő rendbeli a Btk. 299.§ (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés a), b), c) pontjai szerint minősülő és büntetendő befolyással üzérkedés büntetendő minősítette.

A büntetés kiszabásának felülbírálata során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket a vádlott és gyermeke betegségének további enyhítőként való értékelésével együtt helyesen sorolta fel, s azokat súlyuknak megfelelően értékelve törvényes nemű büntetést szabott ki, amelyet illetően a másodfokú bíróság az elbíráláskori büntető törvény alkalmazása folytán a Btk. 35. § (1) bekezdés 1.

fordulata szerint a szabadságvesztést tekintette kiszabottnak és megállapította, hogy annak végrehajtási fokozata a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja értelmében börtön.

Ami a büntetés mértékét illeti, az ítélőtábla megállapította, hogy a vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabható szabadságvesztés alsó határa kettő év, míg a felső tizenkettő. Ehhez képest az elsőfokú bíróság indokolatlanul enyhe büntetést szabott ki a rendkívül kedvezőtlen előéletű, hasonló bűncselekményeket megvalósított vádlottal szemben, amelynek a másodfokú bíróság a súlyosítási tilalomra figyelemmel csak a megállapítására szorítkozhatott..

Mindebből azonban az következik, hogy a büntetés lényeges enyhítését célzó fellebbezések nem vezettek eredményre.

Az ítélőtábla arra tekintettel, hogy az elsőfokú bíróság számítási hibát vétve határozta meg az 1. sz. magánfél esetében átvett és vagyoni előnynek számító pénzüsszeget, azt Btk. 74. § (1) bekezdés f) pontja alapján, helyes számítással a rendelkező rész szerinti mértékre felemelte.

A vádlott a szabadságvesztésből a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az 1. sz. magánfélre vonatkozó számítási hibából következően e magánfél számára kisebb összegű kártérítést kell fizetnie a vádlottnak, ezért azt az ítélőtábla leszállította és az ez után az államnak fizetendő eljárási illeték összegét is megfelelően, csakúgy mint a 2. sz. magánfél esetében, ahol a vádlotti elismerésre tekintettel mérsékelt illetéket állapított meg [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 58.§ (1) bekezdés c) pontja].

A kifejtettek miatt a védelmi fellebbezések eredménytelennek bizonyultak, de az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkezéseit a fellebbviteli főügyészség indítványait részben elfogadva, de hivatalból is a már írtak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a fogvatartás helyének feltüntetését mellőzte, mert az nem szerepel a terheltnek az ítélet rendelkező részében feltüntetendő adatai között [Be.258.§ (2) bekezdés, Be. 117. § (1) bekezdés].

A másodfokú bíróság a Be. 383. §-a alapján kötelezte a vádlottat a fellebbezési eljárás során a védelmével kapcsolatban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A további fellebbezés kizártságának a megállapítása a Be. 386. §-án alapszik.

Szeged, 2014. január 9. napján

Dr. Mezőlaki Erik s.k.
a tanács elnöke

Dr. Katona Tibor s.k.
a tanács tagja, előadó

Dr. Nagy Erzsébet s.k.
a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.318/2013/13. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 3.B.322/2010/176. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2014. január 9. napján

Dr. Mezőlaki Erik s.k.
a tanács elnöke